

ÅRSBERETNING 2019

Til årsmøtet 2020

Styrets sammensetning 2019:

NAVN	VERV/ PERIODE	OPPGAVE(R)
Marit Busengdal	Leder / 2019 *	Arrangement
Nils Butenschøn	Nestleder /2017-2019 *	Intervjugruppe
Niels J. Knagenhjelm	Kasserer/ 2018- 2020	Hjemmeside, Bygdetunet, Kulturgruppe, Arkiv og minnesamling
Bjørn Mikkelsen	Sekretær/2017-2019 *	Ign - redaksjon
Egil Holstad	Styremedlem2018-2020	Kalender gruppe
Ola Hansen	Styremedlem /2019 - 2020	Bygdetunet
Anne Dekko	Styremedlem / - 2019 *	Leder kalender gruppe
William Sheer	Varmedlem /2019 - 2020	Face book
Aksel Bøhler	Varmedlem/ -2019 *	Arkivering

Verv på valg 2020 *

Arbeidsoppgaver utenfor styret:

Kontaktperson, slektsgransking	Amund Ruud
Instagram, Scriptbok	Helene Wattum Larsen

Valgkomiteen har bestått av:

Christian Brevig, Michael Furulund og Helene Wattum Larsen

2019 har vært et aktivt år, nok en gang.

Etter brannen Familiens Hus fikk kommunen et akutt behov for kontorplass og vi måtte raskt pakke sammen og fikk hjelp til å flytte eiendeler (esker) til loftet på Gammelskolen.

Pr 31 desember 2019 har vi ikke styrerom. Årets 9 styremøter har blitt holdt på brannstasjonen i Ytre.

Ordningen med arbeidsoppgaver /grupper fungerer selv om vi ønsker flere aktive, slik at ikke alt faller på styremedlemmene. Vi har søkt om frivillige til oppgaver, ikke verv og fikk respons fra tre stk.

Pr. desember 2019 var medlemstallet 222. Tallet er ganske stabilt fra foregående år, noen forsvinner og nye kommer til. Medlemmer som ikke har betalt kontingent blir strøket fra medlemsregisteret.

Tidligere årsmøte har åpnet for ungdoms – og / eller husstandsmedlem. Så langt har ingen benyttet ungdomsmedlemskap, mens 6 har valgt å bli husstandsmedlem.

Det har blitt avholdt 6 temamøter, med god spredning i temaer. Oppmøtet har variert sterkt. Til noen av temamøtene har vi vært nødt til å ta betalt entre, for å dekke foredragsholders honorar.

Arrangementer:

Dato	Tittel/foredragsholder	Sted
7 februar	Temamøte Slekt i private arkiv/ Kirsti Gulowsen	Enebakk Bibliotek
28 februar	Temamøte Fløting i Hobølelva /Asbjørn Hjorthaug	Enebakk Bibliotek
13 mars	Årsmøte	Kapell ved Mari Kirke
4 mai	Temamøte Tur til Børter/ Christian Oppegård	Egen transport
26 mai	Samarbeid med Enebakk Kirke Åpent Bygdetun/ Viksag	
1 juni	Tur til Flymuseet på Gardermoen	Buss transport
28 juli	Olsok Gudstjeneste ved Enebakk kirke	Bygdetunet
22 august	Temamøte Helse før og nå /Torgeir Landvik	Enebakk Kultursal
24 august	Bygdedagen Åpent Bygdetun/ Viksag	
26 august	Åpent hjulmakerverksted	
26 september	Temamøte Nobels Fredspris siden 1901: Hva kan prisen oppnå og hva kan den ikke oppnå? / Geir Lundestad	Ignarbakke
5 oktober	Rusletur / Håkon Kjelstrup	Ytre Enebakk (Holstad)
28 november	Temamøte Snøen som falt i fjor / Øyvind Nustad	Enebakk Bibliotek
30 november	Julemarked, stand	Kirkebygda
30 november	Stand	Vågsenteret

Arrangementene har blitt annonsert i Enebakk Avis, FB, Instagram og hjemmeside og plakater på sentrale steder i bygda.

I tillegg ble Enebakk Historielag invitert til Ignarbakke, for å kåsere over «Gamle Enebakk, med litt fokus på Ignarbakke og andre samfunnshus. Dette ble godt mottatt og vi fikk en invitasjon til Enebakk sykehjem, avdeling Kopås, for å holde samme foredrag. Foredraget ble justert noe og lagt mer opp som en dialog med tilhørerne.

IGN

Medlemsbladet er nå i rute, 4 ganger i 2019

Utlevering av bladet i Enebakk, gjøres på dugnad

Det har vært frafall i redaksjonsgruppa, men Bjørn Mikkelsen har hatt ansvaret for at bladet har blitt til.

Det er noe løssalg av IGN

Både layout og trykk av IGN gjøres hos Møklegårds trykkeri i Fredrikstad.

KALENDER

Gruppen som har produsert 2020 kalenderen har bestått av Egil Holstad, Bjørn Mikkelsen, Hovel Heiaas, Hans Anton Aaser, Inger Killerud og blitt ledet av Anne Dekko.

Informasjons sidene ble i år viet skihopping.

Medlemmer får 1 stk kalender gratis.

Noen kalendere har blitt solgt.

Kalenderen ble, etter anbud, trykket hos Møklegårds trykkeri i Fredrikstad.

INTERNETT:

1/HJEMMESIDE www.enebakk-historielag.no

Nettredaktør: Niels Knagenhjelm

Målsettingen er at hjemmesiden skal være et informasjonssenter for lagets medlemmer og andreinteresserte (som for eksempel media) og videreformidle informasjon om hva laget til enhver tid befatter seg med. På lagets hjemmeside kan man også bestille bøker, blader, fotografier og selvsagt bli medlem i Enebakk Historielag.

På hjemmesiden finnes en interaktiv database over kulturminner i Enebakk.

Hjemmesiden har linker til kommunens hjemmeside, samt flere historielag og organisasjoner.

Ut i fra kartet kan vi lese at hjemmesiden vår har besøk fra nesten hele verden. Naturlig er de fleste besøk fra Norge med mer enn 25 000 besøk, USA som en god nr 2 med 1833 besøk.

2/FACEBOOK [www.facebook.com / enebakkhistorielag](http://www.facebook.com/enebakkhistorielag)

Administrator: William Sheer

Vi har 909 følgere, 887 likes. Det er fordelt med 60 % kvinner og 49 % menn

3/INSTAGRAM [enebakk_historielag](https://www.instagram.com/enebakk_historielag)

Administrator: Helene Wattum Larsen

115 følgere

BYGDETUNET /VIKSAGA

Styret har gjennomført renholds dugnad i forkant av sommeren

Det har vært flere private omvisninger.

Vi har oppgradert smia med ny belg, oppgradert ildsted og belysning.

KULTURMINNEVERN (Niels Knagenhjelm)

Kulturminneverngruppa arbeider med å sette fokus på bevaring og vedlikehold av, samt spre kunnskap om kommunens kulturminner Kartlegging, avfotografering og skilting av gamle plasser, veitraseer/ stier.

Arkiv- og minnesamling

Det er et mål at materialet i vårt rikholdige arkiv etter hvert, skal bli lettere tilgjengelig. Nettsiden www.enebakkhistorie.no Så langt er det cirka 1000 bilder, flere kommer.

Innsamling av materiell har ligget stille. Dette pga manglende lagringsplass

Vi har hatt besøk fra Museene i Akershus (MiA), for å få råd mht å ta vare på gjenstander.

Oppbevaringen vi kan tilby er ikke bra. Vi fikk råd, som vil koste både penger og kompetanse. Dette er bragt videre til kommunen

MÆRLI-FELA /NOTER

Både fele og noter er Enebakk Historielag sitt eie.

For best mulig i varetakelse er fela hos Akershus Musikkråd, folkemusikk konsulenten. Hun har også ansvar for Mærli notene, som for tiden befinner seg på kulturskolen i Enebakk.

Historielaget får årlig tilbakemelding.

HJULMAKERVERKSTEDET i Borgveien. - Egil Holstad

Det har ikke vært noe eget møte med kommunen om hjulmakerverkstedet i 2019. Fremdrift om nytt bygg og flytting til Tangenelva er derfor på stedet hvil.

Historielaget hadde et møte 15. januar med enhetsleder kultur, Sonja Røhne. Der ble det tatt opp og informert om blant annet hjulmakerverkstedet. Der etterlyste kultur prosjektgruppe for fremtidig plassering, fremdrift, undervisningsopplegg for skoleklasser og inventarliste. Undervisningsopplegg er skolenes ansvar, og fremdeles ikke utført. Alt det andre er utført av Historielaget og overlevert kommunen digitalt i 2007. Ny overlevering ble gjort i 2011 da de ikke fant dokumentene. Det som konkret kom ut av møtet var at vi avtalte visning av verkstedet til enhetsleder 29. januar.

29. januar kom enhetsleder som avtalt. Hjulmakerverkstedet ble vist fram og gjennomgått.

Maskinene ble starter og demonstrert. Det meste av maskiner og utstyr kunne hun fra jobben som sløydlerer. Etterlyste dokumenter og planer fra forrige møte ble vist fram, de finnes i kommunens arkiv. Permen med detaljer og foto av inventar ble vist fram og bladd i. Enhetslederen virket tydelig fornøyd.

20. juni var det møte med kommunen ved Ottar Slagteren for å se om det kunne ryddes kratt og kvist rundt verkstedet. Han var positiv og skulle sette det på planen. De pleier å samle opp slik rydding og sette det bort til et firma på høsten.

Denne høsten ble det ikke noen rydding.

Hjulmakerverkstedet i Borgveien 29 hadde åpent i forbindelse med Kulturdagene 2019. Som vanlig hadde omviserne, Egil og Egil, pyntet opp litt ute, merket veien og sørget for kaffe, te og litt å bite i. De første fire kom femten minutter for tidlig, så vi begynte med kaffe i den varme høstsola. Det kom flere straks etter, og da begynte omvisningen var det kommet 10. Det syntes vi var bra frammøte, men 6 til kom like etterpå.

Maskiner og verktøy ble vist og fortalt hva de ble brukt til. Kraftoverføringen til maskinene var en aksel i taket. Den ble drevet av en elektromotor med reim opp til akselen. Bortover akselen satt det reimskiver med reim ned til hver maskin, alt tilpasset hvilken hastighet maskinen skal ha. Fra starten i 1907 og de første 20 årene var det vannturbin fra Tangenelva som sørget for kraften til akselen.

5. desember hadde hjulmakernissen fest i verkstedet. Jeg fikk tilfeldigvis foreviget det. Se forsiden på lgn nr 4 2019.

INTERVJUGRUPPA

Arbeidsgruppe for innsamling av intervjumateriale

Ved Nils Butenschøn

Gruppen ble opprettet som ledd i Historielagets arbeid med innsamling av kilder til nyere Enebakk-historie, og hadde konstituerende møte i desember 2018. Bakgrunnen var at et flertall i kommunestyret stemte mot å bevilge penger til et fjerde bind av bygdeboka. Boka skulle dekke generell bygdehistorie med særlig vekt på de siste hundre år. Historielaget bestemte at arbeidet med innsamling av kildemateriale likevel skulle starte i regi av laget. Ikke minst ble det lagt vekt på å fange opp beretninger fra viktige tidsvitner mens det ennå er tid, og det ble bestemt å opprette en egen intervjugruppe. Materialet vil kunne komme til nytte ved utarbeiding av artikler, mindre skrifter o.l. På sikt kan dette gi viktige bidrag til en framtidig bygdebok med generell bygdehistorie. Utgiftene til arbeidet dekkes av oppsparte midler avsatt til bygdebokarbeid.

Arbeidsgruppen ble satt sammen av erfarne enebakkinger som samlet sett har god personkunnskap fra alle deler av bygda. Gruppen fikk følgende medlemmer: Christian Brevig, Jacob Mysen, Edit Haug, Reidun Krogstad, Amund Ruud, Oddvar Stubberud og Håkon Tysdal. Nils Butenschøn leder arbeidet i gruppen. (Håkon Tysdal døde i september 2019, 76 år gammel).

Arbeidet kom godt i gang i 2019. De første møtene i gruppen gikk med til å diskutere tematiske prioriteringer og metodespørsmål knyttet til intervjuing. Man ble enige om å starte med skolevesenet i Enebakk slik det var fram til 1950-1960-tallet. Den gang var det fortsatt mange små skoler rundt i bygda fra tida før den moderne utbygginga. Elevskokken og skolelivet ga et godt bilde av de sosiale forholdene rundt om i bygda. Intervjugruppen delte de ulike skolekretsene seg imellom. Målet var å få samlet noen med erfaringer fra de ulike skolene og som kunne sitte sammen og hjelpe hverandre å huske fra skoledagene. Det ble utarbeidet en intervju mal for å sikre at noen viktige spørsmål ble stilt i alle intervjusituasjonene. Det ble også innkjøpt et videokamera for opptak av intervjuene. Flere intervjuer ble gjennomført på denne måten eller ved at svarene ble notert ned skriftlig.

I siste halvdel av 2019 lå arbeidet i gruppen nede på grunn av helse- og kapasitetsproblemer blant flere av medlemmene, men arbeidet vil bli videreført i 2020.

KOMMUNAL KONTAKT

Vi har hatt møter med enhetsleder for kultur og opplever det som positivt

Vi har sammen hatt befarings på Bygdetunet og avtaler er gjort, ulik oppfølging

EKSTERN KONTAKT

Historielagene i nabokommunene har fått invitasjoner til våre temamøter.

Informasjon fra andre lag har blitt lagt ut på hjemmeside og FB.

Det kommer ulike spørsmål om slekt. I 2019 var det 5 stk som fikk hjelp fra oss .

GAVER

Vi har tidligere søkt om midler/ tilskudd uten å få noe. Derfor ble vi svært fornøyde da Lillestrømbanken overrakte kr 25 770,- til oss.